

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Cultuur, sport, inkomen en participatie, educatie en economie

Dit programma is uitgewerkt in vijf onderdelen: meedoen in sport, cultuur, educatie, economie en werk. Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

Aantrekkelijk Winterswijk

We gaan voor goed onderwijs en het in stand houden van onze sport- en cultuurvoorzieningen. Daarnaast is er volop aandacht voor het bieden van ontwikkelmogelijkheden voor economie, werk en toerisme. We houden Winterswijk aantrekkelijk door initiatieven voor ons landschap en erfgoed.

Dit programma kent inspanningen voor het handhaven en onderhouden van voorzieningen en samenwerkingsverbanden. Daarnaast bevat het een aantal grotere projecten die de randvoorwaarden scheppen. Denk aan het project 'Samen aan het stuur', de omgekeerde verordening, het Integraal Huisvestingplan Onderwijs en het realiseren van een nieuw bedrijventerrein.

De inmiddels bekende aanpak Armoedevrij Winterswijk 2040 hoort bij dit programma en lichten we toe in het hoofdstuk Opgaven bij de opgave 'Iedereen doet mee'.

2.1 Cultuur en ontspanning (cultuur)

Ambitie

We willen onze culturele instellingen en ons erfgoed behouden en versterken, omdat ze belangrijk zijn voor de aantrekkelijkheid van Winterswijk.

Relevante documenten:

- Cultuurnota
- Museumvisie
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'
- Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk
- Beleidsnota Aardkundige waarden in Winterswijk
- Kerkervisie Oost Achterhoek

Doelstellingen

2.1.1 Om het aanbod van kunst en cultuur passend bij de leefbaarheid te houden, realiseren we nieuwe concepten en ondersteunen we bestaande voorzieningen.

- De culturele voorzieningen in stand houden en de ontwikkelingen bij Boogie Woogie volgen (monitoren).
- Zorgen voor een goede mediavoorziening in Winterswijk, denk aan radio, tv en social media.
- De museumvisie implementeren.
- De punten uit de Cultuurnota verder uitwerken.

Activiteiten

Gebiedsontwikkeling Steengroeve

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

In 2022 ronden we het bestemmingsplan van het Steengroeve Museum af. Als gemeente brengen wij de bestemmingsplanwijziging voor het bezoekerscentrum in procedure zodra de initiatiefnemers de financiering rond hebben. Hiervoor zijn tot eind 2024 beschikbare gemeentelijke middelen gereserveerd.

November 2022; Inmiddels heeft het college hierover andere keuzes en afspraken gemaakt.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Begin 2022 is het haalbaarheidsonderzoek voor het Steengroevemuseum afgerond. Tot eind 2024 zijn beschikbare gemeentelijke middelen gereserveerd voor de realisatie van het Steengroevemuseum.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het tweede kwartaal van 2022 zijn we verder gegaan met het integraal coördineren van alle processen die in en rond het gebied van de Steengroeve spelen (in- en extern). Op deze manier ontstaat er een consistent proces. Daarbij is het maken van het ontwerpbestemmingsplan afgerond en wordt deze in procedure gebracht.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn met initiatiefnemers in gesprek over het moment waarop en de voorwaarden waaronder we de bestemmingsplanwijziging voor het museum in procedure brengen.

In stand houden van de culturele voorzieningen, met als belangrijkste actie een bijdrage leveren aan het project WoooW

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal- ten Dolle

Door de effecten van de coronacrisis staan de culturele instellingen onder druk. Medio 2021 lijken deze effecten te overzien, we streven ook in 2022 voor het voortbestaan van het culturele aanbod voor Winterswijk. In de voorbereidingen voor het WoooW (zie beleidsveld 3.1) vinden de culturele partners elkaar meer en meer en ontstaan er mogelijkheden om elkaar te versterken.

Het beperken van frictiekosten bij Boogie Woogie, door het afhaken van de gemeenten Oost Gelre en Aalten, is ook in 2022 een belangrijk aandachtspunt

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Ook in 2022 is er een aantal keer door culturele partijen een beroep gedaan op het crisis- en herstellfonds. We blijven in gesprek over de uitdagingen die er liggen. Wat betreft de frictiekosten Boogie Woogie. Deze zijn ontstaan door het beëindigen van de samenwerking met Boogie Woogie door Oost Gelre. Boogie Woogie heeft de rechtszaak met Oost Gelre inzake deze kwestie verloren en heeft hoger beroep aangevraagd. Oost Gelre heeft aangegeven niet bereid te zijn tot een schikking.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Na corona staan ook onze culturele voorzieningen en verenigingen met de energiecrisis voor een nieuwe uitdaging. We blijven in gesprek over de effecten: hogere energielasten en mogelijke terugloop van bezoekers/leden door energiearmoede. We streven ernaar dat cultuur voor iedereen toegankelijk blijft. Er is veel werk verricht om te komen tot een functioneel pakket van eisen voor het cultuurgebouw in de gebiedsontwikkeling WOOOW.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het in stand houden van de culturele voorzieningen is een continu proces.

Voor meer informatie over WoooW zie beleidsveld 3.1.

Lezen jeugd bevorderen door gratis lidmaatschap jeugd**Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Metaal-ten Dolle

Winterswijk is één van de veertien gemeenten die geen gratis bibliotheeklidmaatschap aanbiedt voor de jeugd van veertien tot en met zeventien jaar. Lezen en een bibliotheek kunnen de (taal)ontwikkeling van jongeren positief beïnvloeden. Daarom sluiten we ons aan bij die lijn, door wel een abonnement te faciliteren (structureel € 12.000).

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Sinds 1 juli 2022 is de Bibliotheekwet gewijzigd op dit onderdeel. Hierdoor kunnen alle jongeren tot 18 jaar gratis naar de bibliotheek gaan. Het is hiermee vanaf 1 juli niet meer mogelijk om een eigen bijdrage te vragen als gemeente. Gemeente Winterswijk heeft dus een half jaar vooruit gelopen op deze wetswijziging.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2022 maken er (tot peildatum 1 september) 1747 jongeren, tussen de 12 en 18 jaar, gebruik van het gratis bibliotheeklidmaatschap. Deze doelgroep heeft in 2022 al bijna 10.000 keer een boek of ander product geleend bij de bibliotheek in Winterswijk.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Realiseren van de aanbevelingen uit de museumvisie, waaronder deelname van de musea aan het project 1572

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal- ten Dolle

In de museumvisie staat een toekomstige nauwe samenwerking tussen de Winterswijkse musea centraal. Om deze beginnende samenwerking te stimuleren en verder uit te werken, is er in 2022 incidenteel budget nodig (€ 25.000). De besteding hiervan werken we uit in het uitvoeringsprogramma bij de museumvisie. Eén van de onderdelen is deelname van de musea aan het project 1572, waarmee de musea hun samenwerking met elkaar en met andere (culturele) partners handen en voeten geven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Doordat kosten lager uitvallen dan verwacht kan het begrote budget voor 2022 worden verlaagd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De musea werken nauw samen en hebben dit vastgelegd in een Museumconvenant dat in juli is ondertekend door musea en gemeente. Er is een werkgroep voor regelmatig overleg en uitvoer van gezamenlijke projecten. De musea hebben gezamenlijke workshops gevolgd om hun marketing te versterken. Daarnaast werken ze aan een 'museum-bustour' voor de toeristische sector en voeren ze gezamenlijke activiteiten uit rondom '1572'.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er rest nog een kwartaal voor de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma 2022. Dit betreft o.a. een afsluiting van de gezamenlijke marketingworkshops, een overleg met de klankbordgroep en een gezamenlijk project in het kader van 1572.

Vorming streekomroep

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal- ten Dolle

Met de gemeenten Aalten en Oost Gelre hebben we gekozen voor ondersteuning van een nieuw te vormen Streekomroep Oost-Achterhoek. In principe ondersteunen we dit voor drie jaar. Inmiddels zijn de drie lokale omroepen gestart met de vorming van deze streekomroep. In 2022 moeten de resultaten zichtbaar worden en in 2023 en 2024 worden voortgezet.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Ontwikkelingen hebben geen budgettaire consequenties afwijkend van de begroting.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Sinds 1 juli is er een gezamenlijke Streekomroep voor de drie Achterhoekse gemeenten: 1Achterhoek. Er zijn in de eerste helft van het jaar twee professionals aangesteld die de Streekomroep 1Achterhoek ondersteunen op journalistiek vlak. De samenvoeging werpt zijn vruchten af: er is inmiddels een 1Achterhoek app gelanceerd en ook de website heeft een nieuwe look gekregen. De samenwerking zal verder intensiveren in de tweede helft van 2022 en zal nog worden doorontwikkeld in 2023 en 2024.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De nieuwe Streekomroep is gevormd en de drie gemeenten hebben nu gezamenlijk 1Achterhoek als Streekomroep.

Doelstellingen

2.1.2 We zetten in op het behoud en de ontwikkeling van erfgoed, omdat dit belangrijk is voor het toerisme en zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners.

- Uitvoering geven aan het erfgoedbeleid 'Wi-j doet 't samen'.
- Uitvoering geven aan de beleidsnota Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk.
- Uitvoering geven aan de beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk'.

Activiteiten**Implementeren uitvoeringsagenda Aardkundige waarden****Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Metaal-ten Dolle

Met de afgeronde beschrijvingen van archeologische en aardkundig bijzondere terreinen, is een basis gelegd voor publieksacties en een duurzame benutting. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Eventueel stellen we het beschermingsregime bij. De archeologische en historische kennis van het dorpscentrum zetten we in voor de opgave Centrum. Bij het vertellen van het zichtbare verhaal van de ontstaansgeschiedenis van de Winterswijkse bodem, verbinden we aardkundige waarden met landschap en biodiversiteit. Een van de activiteiten in dit kader is een onderzoek en publicatie van Winterswijkse klei, pottenbakkers en steen- en pannenbakkerij.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Het begrote budget voldoet voor de uitvoering van de agenda aardkundige waarden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door waar mogelijk aan te sluiten bij publieksacties vanuit Landschap en Biodiversiteit, wordt efficiënt gebruik gemaakt van de beschikbare capaciteit en middelen en blijft de kwaliteit gewaarborgd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De huidige uitvoeringsagenda aardkundige waarden loopt tot 2023, naar verwachting worden de laatste acties inderdaad in 2023 uitgevoerd.

Implementeren uitvoeringsagenda Archeologische waarden

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal-ten Dolle

Met de afgeronde beschrijvingen van archeologische en aardkundig bijzondere terreinen, is een basis gelegd voor publieksacties en een duurzame benutting. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Eventueel stellen we het beschermingsregime bij. De archeologische en historische kennis van het dorpscentrum zetten we in voor de opgave Centrum. Bij het vertellen van het zichtbare verhaal van de ontstaansgeschiedenis van de Winterswijkse bodem, verbinden we aardkundige waarden met landschap en biodiversiteit. Een van de activiteiten in dit kader is een onderzoek en publicatie van Winterswijkse klei, pottenbakkers en steen- en pannenbakkerij.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het begrote budget voldoet voor de uitvoering van de agenda archeologie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door waar mogelijk aan te sluiten bij publieksacties vanuit Erfgoed en Cultuurhistorie, wordt efficiënt gebruik gemaakt van de beschikbare capaciteit en middelen en blijft de kwaliteit gewaarborgd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De huidige uitvoeringsagenda archeologie loopt tot 2023, naar verwachting worden de laatste acties inderdaad in 2023 uitgevoerd.

Implementeren uitvoeringsagenda van de erfgoednota 'Wi-j doet 't samen!'

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal- ten Dolle

We voeren samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre ons erfgoedbeleid uit. De komende periode richten we ons op:

- Delen van nieuwe kennis over verduurzamen en interieurs.
- Samenwerken met ondernemers, onderwijs, historische verenigingen, cultuursector en 100% Winterswijk in projecten als historische interieurs en 1572.
- Implementatie Omgevingswet door borging erfgoedwaarden in omgevingsplannen en door één commissie ruimtelijke kwaliteit te vormen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Past binnen begroot budget. We zien wel een trend bij de subsidieaanvragen voor gemeentelijke monumenten. Kosten stijgen in materiaal en uurtarieven waardoor er niet voldoende budget is om een heel jaar eigenaren te ondersteunen in subsidieaanvragen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op 13 april is er een informatieavond voor monumenteigenaren geweest met extra aandacht voor het verduurzamen van een monument. Verder kunnen eigenaren gebruik maken van een gratis keukentafel gesprek met een expert in het verduurzamen van monumenten.

De nieuwe samenwerking van ondernemers, culturele partijen, verenigingen, stichtingen, onderwijs en overheid heeft met het pilotproject 1572 laten zien dat door samenwerkingen en verbindingen er een culturele basis ontstaat die veel evenementen in het centrum neerzet.

Op 22 september heeft de raad de nieuwe verordening voor de nieuwe commissie ruimtelijke kwaliteit vastgesteld. Dit is de basis voor de integrale commissie: specialisten vanuit welstand, commissie cultuurhistorie en platform natuur en landschap.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Verloopt volgens planning.

Trends en ontwikkelingen

Ook de culturele instellingen hebben te maken met hogere energielasten. In de task force bestaanszekerheid is hier ook aandacht voor.

2.2 Cultuur en ontspanning (sport)

Ambitie

In Winterswijk staan we voor een sterke sport- en beweeginfrastructuur. Sport en bewegen maakt onze inwoners vitaal en stimuleert ontmoetingen.

Relevante documenten:

- Sportnota
- Brede regeling combinatiefuncties
- Lokaal sportakkoord
- Regionaal sportakkoord

Doelstellingen

2.2.1 Sport betaalbaar en laagdrempelig houden.

- Onze voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport en bewegen zijn uitdagend en toegankelijk, zodat ze in de behoeften van diverse doelgroepen voorzien.

Activiteiten

Eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen ontwikkelen en invoeren

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

In 2021 is er een onderzoek gehouden naar de financiering van sport in Winterswijk. Op basis hiervan heeft het college een vervolgopdracht gegeven, om een objectievere financiering voor sport in Winterswijk te realiseren en een systeem te ontwerpen dat eenvoudiger en evenwichtiger is. Dit onderzoek is inclusief de financiering van de sportaccommodaties in Winterswijk. De uitkomsten van het onderzoek zijn het eerste kwartaal beschikbaar.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Welke consequenties een en ander heeft voor de gemeente en de sport(accommodaties) is afhankelijk van welk scenario wordt gekozen. De crisisbijdrage van € 75.000 euro wordt conform het nieuwe coalitieakkoord over 2022 niet meer opgelegd aan de sportverenigingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is een onderzoek gedaan naar de financiering van sport. Naar aanleiding van dit onderzoek is een rapport opgesteld en het college heeft kennisgenomen van het rapport. Het wachten is op besluitvorming door het college.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het college moet nog een besluit nemen over de scenario's voor een financiële herziening. Ook moet nog een besluit komen over het vervolg en het participatie- en communicatietraject met de sportverenigingen.

Doelstellingen

2.2.2 Sport en bewegen is voor iedereen toegankelijk.

- Jeugd die om financiële redenen niet kan sporten, verwijzen we naar het jeugdsportfonds.
- We creëren bewustwording over het belang van bewegen en een gezondere leefstijl door de inzet van buurtsportcoaches, beweegmakelaars en trainers.
- We stimuleren inwoners, die niet of weinig aan sport doen, om te gaan sporten/bewegen en elkaar te ontmoeten.

Activiteiten

Een beweegroute in de openbare ruimte voor iedereen; jong, oud of met een fysieke beperking

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We stimuleren sport en bewegen van jong tot oud. Naast de gebruikelijke sportaccommodaties, maken we een beweegroute langs diverse organisaties/beweegplekken in Winterswijk. Hiermee motiveren we inwoners die niet of weinig bewegen om in beweging te komen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen budget

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de zomer 2022 is een beweegroute gerealiseerd in Winterswijk. Inwoners, maar ook toeristen, kunnen gebruik maken van de route. Het programma is gevarieerd en biedt voldoende aanbod voor beginner, gemiddelde of gevorderde sporter. Er zijn twee routes die wandelend of rennend afgelegd kunnen worden. Langs de route staan palen met een QR code. Zoveel mogelijk is gebruik gemaakt van de bestaande sportinfrastructuur. Na het scannen van de code ontvang je een oefening op maat door onze Buurtsportcoaches en sportinstructeurs.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er zijn 2 routes gerealiseerd. Als het wenselijk is, gaan we uitbreiden naar andere plekken in Winterswijk.

Meer zichtbaarheid voor buurtsportcoaches/Actief Winterswijk

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We maken Actief Winterswijk meer bekend. Inwoners moeten beter weten wat er met sport en bewegen mogelijk is. De buurtsportcoaches, beweegmakelaars en ambassadeurs werken aan naamsbekendheid bij onze inwoners en instanties. Ze stimuleren sport en bewegen op tal van plekken en bij diverse organisaties.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het proces verloopt volgens planning.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is volop ingezet op grotere bekendheid van team Actief Winterswijk. Inwoners weten onze Buurtsport- en cultuurcoach steeds meer te vinden. De wekelijkse activiteiten worden door 20 personen bezocht. Grote evenementen trekken ongeveer 100-250 bezoekers. Op social media en in de krant verschijnt geregeld informatie van team Actief Winterswijk. Ook qua kleding en herkenbaarheid (banners, vlaggen) zijn flinke stappen gezet. Daarnaast begeven onze Buurtsport- en cultuurcoaches zich steeds meer in de wijken, tussen de mensen. Met diverse sectoren (onderwijs, sport, zorg) zijn samenwerkingen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er zijn flinke stappen gezet maar nog wensen. De doorgaande lijn wordt voortgezet zodat nog meer inactieven bereikt worden. Kracht zit hem in herhaling van de boodschap en goed zichtbaar en bereikbaar zijn.

Doelstellingen

2.2.3 Bredere invulling en bezetting van sportaccommodaties.

Activiteiten

Meer sport/bewegen op sportaccommodaties en in de openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Met onze sportnota 'Sport beweegt Winterswijk' en het lokaal sportakkoord "Heel Winterswijk beweegt" zetten we in op sport- en beweegstimulering. Jeugd, senioren, sportverenigingen en vitale werknemers krijgen extra aandacht. Onze sportaccommodaties benutten we meer en zetten we multifunctioneler in. Voorheen hebben we dit al gedaan bij Sportpark Jaspers. Nu breiden we dit uit naar FC Trias, Hickory en Archeus. In de openbare ruimte/natuur gaan we gericht bewegen met (inactieve) inwoners.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Nog niet alle middelen van het Rijk zijn besteed. We zijn bezig met een uitwerkingsplan hiervoor.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Inwoners in Winterswijk kunnen volop meedoen met sportstimuleringsprogramma's die door onze Buurtsport- en cultuurcoaches, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties worden georganiseerd. Daar waar belemmeringen zijn gaat de beweegmakelaar met de inwoner in gesprek om ze vervolgens naar een bewegingsvorm toe te leiden. In 2022 heeft een student onderzoek gedaan naar vitaliteit bij collega's. In het najaar wordt hiervan de eerste activiteit uitgerold. Steeds meer sportaccommodaties worden overdag benut. Dit zijn niet altijd sportspecifieke doeleinden. Middels een QR code zijn in Winterswijk momenteel 2 routes uitgerold waar inwoners op zijn/haar niveau kunnen bewegen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Activiteiten lopen volgens planning.

Doelstellingen**2.2.4 Samenwerkingspartner van Achterhoek in Beweging.**

- Met de Achterhoekse gemeenten zetten we in op sport en bewegen in de regio.

Activiteiten**Uitvoeren activiteiten Achterhoek in beweging en lokaal sportakkoord****Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Wassink

Met het team Achterhoek in Beweging zetten we in 2022 in op de volgende thema's:

- Gezonde jeugd;
- Vitaal ouder worden;
- Uniek sporten;
- Evenementen;
- Open clubs.

Deze thema's sluiten aan bij onze plannen uit de sportnota en het lokaal sportakkoord. Per thema mobiliseren we drie Winterswijkse verenigingen.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Jaarlijks besteden we € 35.000 aan onze samenwerking.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Achterhoek in Beweging is, waar mogelijk, ondersteunend aan programma's en activiteiten waar wij op inspelen. Voorbeelden hiervan zijn Old Stars, Beweegmakelaar, Uniek sporten, maar ook regionale afstemming tussen de Buurtsport- en cultuurcoaches en sportverenigingen. Waar kan trekken we gezamenlijk op maar lokaal voeren we uit.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Elk kwartaal staan een of meerdere thema's op de agenda.

Trends en ontwikkelingen

De huidige buurtsportcoachregeling wordt vervangen door een regeling voor gemeenten voor het bevorderen van gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. De exacte inhoud is nu nog niet bekend. Ook is nog niet bekend hoeveel geld we ontvangen. Zodra er meer bekend is, wordt de regeling uitgewerkt.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Iedereen doet mee en niemand staat aan de kant.

Relevante documenten-

- Integrale verordening sociaal domein
- 'Samen aan het stuur'
- Beleidskader 2018-2022 Sociaal Domein 'Meedoen in Winterswijk'
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022

Doelstellingen

2.3.1 We begeleiden zoveel mogelijk mensen naar werk en financiële onafhankelijkheid.

- We geven uitvoering aan de opgave 'Iedereen doet mee'.

Activiteiten

Realiseren van een doorgaande ontwikkellijn van arbeidsmatige dagbesteding naar betaald werk

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

De nieuwe organisatie Fijnder zorgt voor een doorgaande ontwikkellijn, van arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk. De ontwikkellijn is gericht op een optimale ontwikkeling van de cliënt. Daarbij is het voor de cliënt ook mogelijk, als dat door persoonlijke omstandigheden nodig is, om een stapje terug te zetten. Dit kan, omdat Fijnder een compleet en samenhangend aanbod heeft voor de hele doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij zetten we extra in op de overgang van jongeren van het praktijkonderwijs/voortgezet speciaal onderwijs, naar de arbeidsmarkt. Hiermee voorkomen we uitval en thuiszitten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Per 1 januari 2022 zijn Sociale Dienst Oost Achterhoek en Werkbaan Oost samengevoegd tot het werkleerbedrijf Fijnder. Vanaf 1 maart 2022 is de samenvoeging ook fysiek een feit geworden doordat beide de intrek hebben genomen in een bedrijfspand op het industrieterrein in Groenlo. De samenvoeging sec maakt de nieuwe organisatie niet zomaar een werkleerbedrijf. Daar is een omslag in denken en doen voor nodig. Om de doorontwikkeling tot een werkleerbedrijf te stimuleren heeft het Dagelijks Bestuur Fijnder opgedragen om voor acht ontwikkelopdrachten plannen van aanpak te maken, die de komende drie jaar moeten worden uitgevoerd. Daarbij zijn drie opdrachten die betrekking hebben op simpel switchen. De drie opdrachten zijn gericht op begeleidingsvergoeding, bestaanszekerheid en de werkplaats Fijnder en Sempel Switchen. Deze drie opdrachten worden op dit moment uitgewerkt door Fijnder.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering geven aan de aanpak van armoede

Omschrijving (toelichting)

Wethouders: Schepers-Janssen

Zie hiervoor de toelichting die is opgenomen in het hoofdstuk Opgaven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is een structureel bedrag van € 100.000 opgenomen in de begroting. Aan de hand van de uitvoeringsagenda bepalen we of er nog extra budget(aanvraag) nodig is.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 voeren we een monitor uit om terug te kijken op de opgave Armoedevrij Winterswijk.

Het is een lerende monitor. Hierbij kijken we in fase 1 naar: wat ging goed, wat kan anders en waar moeten we mee stoppen.

In fase 2 van de monitor kijken we vooruit. Wat willen we met elkaar bereiken, welke activiteiten passen daarbij en wie gaan deze activiteiten uitvoeren.

Dit doen we samen met stichting Platform Armoedevrij Winterswijk. Deze stichting

krijgt steeds meer positie in Winterswijk, waardoor de opgave ook steeds meer van de winterswijkse samenleving wordt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De DRIFT monitor is opgeleverd, deze vertalen we naar een uitvoeringsagenda. Op het moment vraagt de taskforce bestaanszekerheid ambtelijke capaciteit. Het opleveren van de nieuwe uitvoeringsagenda wordt daardoor 2023.

Doelstellingen

2.3.2 Voor mensen die geen werk vinden, zoeken we wegen om maatschappelijk actief te blijven.

- De intake voor Werk en Inkomen maakt onderdeel uit van een brede integrale intake sociaal domein.
- We realiseren een goed functionerend werkleerbedrijf met een doorgaande ontwikkelijn van arbeidsmatige dagbesteding tot uitstroom naar betaald werk.

Doelstellingen

2.3.3 We beheersen de toename van het aantal bijstandsgerechtigden.

Activiteiten

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Jansen

Door de verwachte economische gevolgen van de coronacrisis, houden we rekening met een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden met 3,5%. Het werkleerbedrijf Fijnder doet zijn uiterste best de stijging zoveel mogelijk te beperken. Dit doet het bedrijf door in te zetten op om- en bijscholing voor beroepen waar krapte is, door loonkostensubsidies te verstrekken om het voor werkgevers aantrekkelijk te maken mensen in dienst te nemen, maar ook door het inzetten van jobcoaching.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uit de bestandscijfers tot en met 31 juli 2022 van Fijnder blijkt dat er in de gemeente Winterswijk een bestandsdaling is van -2,3%. Dit uitstroom- of instroompercentage wisselt echter maandelijks en het kan daardoor nog wijzigen in de tweede helft van 2022.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doelstellingen

2.3.4 We nemen als werkgever maatschappelijke verantwoordelijkheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Activiteiten

Toevoegen van een garantiebaan bij gemeente Winterswijk

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Metaal - ten Dolle

De afgelopen jaren gold een quotum voor garantiebanen. Voor de gemeente Winterswijk betekende dat zes garantiebanen. Daarvan hebben we er vier intern ingevuld. Door veranderende wet- en regelgeving is het quotum losgelaten en is de definitie verbreed, met garantiebanen die ontstaan bij partners en ondernemers aan wie wij opdrachten verlenen. Voor 2022 gaan wij uit van één aanvullende garantiebaan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vooralsnog voldoen wij nog steeds aan het quotum en streven we naar één extra garantiebaan voor 2022.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doelstellingen

2.3.5 Nieuwkomers krijgen een integraal inburgeringsaanbod.

- We voeren de regie over de inburgering van nieuwkomers (statushouders).

Activiteiten

Regievoeren op de inburgering van nieuwkomers

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Jansen

De nieuwe Wet inburgering gaat per 1 januari 2022 in. De gemeente heeft de regie. We bieden nieuwkomers (statushouders) een integraal traject aan, op basis van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Dit traject houdt naast een combinatie van leren en werken, ook ondersteuning in op een aantal levensgebieden, zoals financiën en gezondheid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Hoewel de nieuwe Wet inburgering 2021 per 1 januari 2022 van kracht is, vallen de meeste tot op heden gehuisveste statushouders nog onder de oude wet. De begeleiding van deze statushouders wordt al wel zoveel als mogelijk gedaan in de geest van de nieuwe wet. Daarbij ligt de focus op het zo snel mogelijk mee te laten doen in de Nederlandse samenleving, het liefst met betaald werk. Voor de drie leerroutes, die onderdeel uitmaken van de inburgeringstrajecten zijn overeenkomsten gesloten met taalaanbieders.

Een aantal aan Winterswijk gekoppelde statushouders, die vallen onder de nieuwe inburgeringswet, verblijft momenteel in het AZC in Winterswijk. Bij deze mensen is de Leerbaarheidstoets en Brede Intake al afgenomen. Ze zijn nog in afwachting van een woning, maar gaan al wel starten met de inburgering.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)****Activiteiten opvang Oekraïners****Omschrijving (toelichting)**

Burgemeester: Bengevoord

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne. Het betreft duurzame opvang voor plusminus 175 Oekraïense vluchtelingen op de locatie van de Vredense Hof in Winterswijk.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Alle activiteiten worden gefinancierd vanuit het Rijk.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De opvanglocatie is beschikbaar tot april 2023, met de mogelijkheid te verlengen tot uiterlijk september 2024.

De opvanglocatie is inmiddels gevuld. De organisatie is goed ingeregeld door de locatie manager.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Trends en ontwikkelingen

Gelet op de stijgende kosten van levensonderhoud, waar de energielasten een groot deel van uitmaken, moeten we rekening houden met een toename van het aantal inwoners met financiële problemen. Dat zal vooral zichtbaar worden in een verwachte toename van het aantal signalen betalingsachterstanden vaste lasten. Onze inwoners met een minimuminkomen hebben voor de hoge energielasten een energietoeslag van € 1.200,- ontvangen.

Er is een task force bestaanszekerheid opgericht om onze inwoners te ondersteunen bij de problemen waar ze door de hoge energieprijzen mee geconfronteerd worden. De overheid heeft twee keer een versnelde huisvesting van statushouders aan gemeenten opgelegd. De eerste versnelde huisvesting bedraagt 16 personen. Deze mensen zijn inmiddels gehuisvest.

De overheid heeft de taakstelling huisvesting tot halverwege 2023 vastgesteld. Deze bedraagt 35. Het verzoek is om van deze groep 18 mensen versneld, voor 1 januari 2023, te huisvesten. Voor de huisvesting hebben we afspraken gemaakt met de gemeente Oost Gelre, zij openen een tussenvoorziening waar tot 1 september 2023 ook onze Winterswijkse statushouders gehuisvest kunnen worden.

2.4 Educatie

Ambitie

Gelijke kansen voor ieder kind, we bieden kinderen optimale ontwikkelingskansen.

Relevante documenten:

- Visie onderwijsvoorzieningen gemeente Winterswijk
- Notitie onderzoek Realisatie onderwijs visie gemeente Winterswijk
- Beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- Integraal huisvestingsplan 2021-2037

Doelstellingen

2.4.1 Continuïteit in (zorg)onderwijs door het bieden van een doorgaande lijn van voorschoolse educatie naar volwasseneducatie.

- We voorkomen ontwikkelingsachterstanden van jonge kinderen bij de start van basisonderwijs door - samen met partijen uit het veld - in te zetten op onderwijsachterstandenbeleid (voor- en vroegschoolse educatie).

Activiteiten

Opstellen geactualiseerd beleidsplan VVE

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Samen met de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-werkgroep stellen wij het jaarprogramma samen. De werkgroep monitort de kwaliteit van de VVE-projecten. We stellen ook de criteria vast voor honorering van VVE-activiteiten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn geen budgettaire belemmeringen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit jaar hebben we een inspiratiedag over inclusieve kinderopvang en inclusief onderwijs georganiseerd in mei, samen met een afvaardiging van de kinderopvang en het onderwijs. De werkgroep houdt zich verder bezig met de lopende activiteiten van kinderopvang en onderwijs en om de samenhang en doorlopende lijn hierin te versterken.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Wordt conform afspraken uitgevoerd.

Regionale samenwerking uitvoering Leerplichtwet**Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Schepers-Janssen

In 2022 starten we met de regionale coördinatie leerplicht, kwaliteitsborging en verdere professionalisering. Landelijke ontwikkelingen worden centraal gecoördineerd, zodat niet iedere leerplichtambtenaar dit zelf hoeft te doen. Hierdoor ontstaat een uniforme werkwijze in de regio. Dit schept duidelijkheid voor ketenpartners, leerlingen en hun ouders. De leerplichtambtenaar wordt ontzorgd en kan zich blijven richten op leerlingen die verzuimen en op zorgleerlingen.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)****Kwaliteit (indicator)****Kwaliteit (toelichting)**

De implementatie van de regionale samenwerking is afgerond.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)****Uitvoeren eerste fase 2021-2026 van het Integraal huisvestingsplan (IHP) 2021-2037****Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Schepers-Janssen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal huisvestingsplan 2021-2037 (IHP) uit. Het plan heeft een looptijd van zestien jaar en we actualiseren het als de ontwikkelingen erom vragen. In de eerste fase 2021-2026 ontwikkelen we nieuwbouw van een aantal basisscholen. Om onze begroting geleidelijk te laten groeien voor de structurele lasten van de nieuwe gebouwen, reserveren wij € 11 miljoen in deze meerjarenbegroting. Toekomstbestendigheid van gebouwen komt in het IHP telkens terug als een breed begrip. Het gaat over de kwaliteit van gebouwen, over duurzaam energiegebruik, frisse scholen en vooral over

onderwijskundig functionele scholen. Daarnaast werken we het 'vierwindstrekenmodel' uit. Hierin streven we per windstreek naar tenminste één volwaardig Integraal Kind Centrum, met inclusief onderwijs en kinderopvang in één gebouw, en met doorlopende voor- en vroegschoolse leerlijnen. In deze begroting is voorbereidingskrediet opgenomen van € 200.000.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn op dit moment geen budgettaire belemmeringen. Vanwege ons financieel gunstiger meerjarenperspectief wordt de gevormde bestemmingsreserve van € 11 miljoen voor IHP opgeheven met ingang van 2023. De investeringslasten vallen dan rechtstreeks ten laste van ons begrotingsresultaat.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is voor de uitvoering van de fase van het IHP een projectleider aangesteld. Voor de uitvoering 1e fase ligt er een concept projectplan. In het projectplan heeft de realisatie van onderwijs/onderwijshuisvesting in de buurtschappen de hoogste prioriteit. Het overleg met het onderwijs en alle betrokken partijen in de buurtschappen is in januari dit jaar reeds van start gegaan. Een werkgroep van onderwijs en betrokken partijen uit de buurtschappen brengen voor de zomervakantie 2022 een advies aan het schoolbestuur SOPOW en de gemeente uit over hun visie op het behouden van onderwijs(huisvesting) in de buurtschappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er is eind tweede kwartaal een advies van de werkgroep Buurtschappenonderwijs ontvangen. In dit advies wordt de zienswijze van buurtschappen maatschappelijke organisaties ouders en scholen uiteengezet. Het bestuurlijk overleg hierover is na de zomervakantie opgepakt en loopt nog. Ook is het overleg over de realisatie van een IKC en Winterswijk ZuidWest met betrokken partijen gestart.

Doelstellingen

2.4.2 Onderwijs sluit aan op de arbeidsmarkt.

- We versterken de relatie tussen onderwijs, ondernemers en kennisinstellingen.

Activiteiten

Deelname aan het lokaal educatief agendaoverleg (LEA)

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Het lokale onderwijsbeleid is veelomvattend en omhelst veel deelterreinen die bijdragen aan onze ambities. Er zijn veel partners betrokken bij het realiseren van deze ambities. De Lokale Educatieve Agenda is het overleg waar bestuurlijke

afspraken op lokaal niveau vorm krijgen (denk bijvoorbeeld aan inclusie en armoede, onderwijs en jeugdzorg, onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt, en onderwijshuisvesting).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Conform afspraken uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Conform afspraken overleg gepleegd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doelstellingen

2.4.3 Winterswijkers hebben kennis van de Duitse taal.

- We promoten buurttaalonderwijs.

Activiteiten

We bieden het Goethe-certificaat aan

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Schaersvoorde stopt na het huidige schooljaar met zijn onderwijs aanbod in Winterswijk en daarmee met het aanbieden van Goethe Duits. Het Gerit Komrij College overweegt het Goethe Duits met ingang van het volgende schooljaar juist te gaan aanbieden/voort te zetten. Een overleg van GKC en gemeente hierover en over een eventuele gemeentelijke bijdrage voor deze onderwijsactiviteit, zoals nu ook het geval is, is recent van start gegaan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doelstellingen

2.4.4 Aanbod van onderwijs passend bij keuzevrijheid en nabijheid (primair onderwijs en voortgezet onderwijs).

- We ondersteunen en faciliteren initiatieven die zijn gericht op het ontwikkelen van integrale kindcentra.

Activiteiten

Uitvoeren eerste fase 2021-2026 van het Integraal huisvestingsplan (IHP) 2021-2037

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal huisvestingsplan 2021-2037 (IHP) uit. Het plan heeft een looptijd van zestien jaar en we actualiseren het als de ontwikkelingen erom vragen. In de eerste fase 2021-2026 ontwikkelen we nieuwbouw van een aantal basisscholen. Om onze begroting geleidelijk te laten groeien voor de structurele lasten van de nieuwe gebouwen, reserveren wij € 11 miljoen in deze meerjarenbegroting. Toekomstbestendigheid van gebouwen komt in het IHP telkens terug als een breed begrip. Het gaat over de kwaliteit van gebouwen, over duurzaam energiegebruik, frisse scholen en vooral over onderwijskundig functionele scholen. Daarnaast werken we het 'vierwindstrekenmodel' uit. Hierin streven we per windstreek naar tenminste één volwaardig Integraal Kind Centrum, met inclusief onderwijs en kinderopvang in één gebouw, en met doorlopende voor- en vroegschoolse leerlijnen. In deze begroting is voorbereidingskrediet opgenomen van € 200.000.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn op dit moment geen budgettaire belemmeringen.

Vanwege ons financieel gunstiger meerjarenperspectief wordt de gevormde bestemmingsreserve van € 11 miljoen voor IHP opgeheven met ingang van 2023. De investeringslasten vallen dan rechtstreeks ten laste van ons begrotingsresultaat.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is voor de uitvoering van de fase van het IHP een projectleider aangesteld. Voor de uitvoering 1e fase ligt er een concept projectplan. In het projectplan heeft de realisatie van onderwijs/onderwijshuisvesting in de buurtschappen de hoogste prioriteit. Het overleg met het onderwijs en alle betrokken partijen in de buurtschappen is in januari dit jaar reeds van start gegaan. Een werkgroep van onderwijs en betrokken partijen uit de buurtschappen brengen voor de zomervakantie 2022 een advies aan het schoolbestuur SOPOW en de gemeente uit over hun visie op het behouden van onderwijs(huisvesting) in de buurtschappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er is eind tweede kwartaal een advies van de werkgroep Buurtschappenonderwijs ontvangen. In dit advies wordt de zienswijze van buurtschappen maatschappelijke organisaties ouders en scholen uiteengezet. Het bestuurlijk overleg hierover is na de zomervakantie opgepakt en loopt nog. Ook is het overleg over de realisatie van een IKC en Winterswijk ZuidWest met betrokken partijen gestart.

Doelstellingen

2.4.5 We bieden ontwikkelperspectief voor de lokale onderwijshuisvesting van het basis- en het voortgezet onderwijs.

- We zorgen voor goede, toekomstbestendige en goed bezette onderwijsgebouwen in onze gemeente.

Activiteiten

Uitvoeren eerste fase 2021-2026 van het Integraal huisvestingsplan (IHP) 2021-2037

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal huisvestingsplan 2021-2037 (IHP) uit. Het plan heeft een looptijd van zestien jaar en we actualiseren het als de ontwikkelingen erom vragen. In de eerste fase 2021-2026 ontwikkelen we nieuwbouw van een aantal basisscholen. Om onze begroting geleidelijk te laten groeien voor de structurele lasten van de nieuwe gebouwen, reserveren wij € 11 miljoen in deze meerjarenbegroting. Toekomstbestendigheid van gebouwen komt in het IHP telkens terug als een breed begrip. Het gaat over de kwaliteit van gebouwen, over duurzaam energiegebruik, frisse scholen en vooral over onderwijskundig functionele scholen. Daarnaast werken we het 'vierwindstrekenmodel' uit. Hierin streven we per windstreek naar tenminste één volwaardig Integraal Kind Centrum, met inclusief onderwijs en kinderopvang in één gebouw, en met doorlopende voor- en vroegschoolse leerlijnen. In deze begroting is voorbereidingskrediet opgenomen van € 200.000.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn op dit moment geen budgettaire belemmeringen. Vanwege ons financieel gunstiger meerjarenperspectief wordt de gevormde bestemmingsreserve van € 11 miljoen voor IHP opgeheven met ingang van 2023. De investeringslasten vallen dan rechtstreeks ten laste van ons begrotingsresultaat.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is voor de uitvoering van de fase van het IHP een projectleider aangesteld. Voor de uitvoering 1e fase ligt er een concept projectplan. In het projectplan heeft de realisatie van onderwijs/onderwijshuisvesting in de buurtschappen de hoogste prioriteit. Het overleg met het onderwijs en alle betrokken partijen in de buurtschappen is in januari dit jaar reeds van start gegaan. Een werkgroep van onderwijs en betrokken partijen uit de buurtschappen brengen voor de

zomervakantie 2022 een advies aan het schoolbestuur SOPOW en de gemeente uit over hun visie op het behouden van onderwijs(huisvesting) in de buurtschappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er is eind tweede kwartaal een advies van de werkgroep Buurtschappenonderwijs ontvangen. In dit advies wordt de zienswijze van buurtschappen maatschappelijke organisaties ouders en scholen uiteengezet. Het bestuurlijk overleg hierover is na de zomervakantie opgepakt en loopt nog. Ook is het overleg over de realisatie van een IKC en Winterswijk ZuidWest met betrokken partijen gestart.

Trends en ontwikkelingen

De druk op de de AZC school en de internationale schakelklas blijft hoog door de Oekraïense leerlingen en de komst van vluchtelingkinderen.

2.5 Economie

Ambitie

Winterswijk heeft een veelzijdige economie met een sterke industrie, een succesvol winkelcentrum, omvangrijk toerisme, hoogwaardige zorg en een bedrijvig buitengebied, waar landbouw en ander ondernemerschap in balans zijn met de natuurlijke omgeving.

De verschillende sectoren versterken elkaar en dat maakt onze economie minder kwetsbaar. Het zorgt voor een omvangrijke, gevarieerde arbeidsmarkt waar ieder passend werk kan vinden.

Relevante documenten:

- Beleidsnota Economie Winterswijk 2017
- Omgevingsvisie buitengebied 2019
- Centrumvisie 2021
- Raadsbesluit locatiekeuze nieuw bedrijventerrein 2021

Doelstellingen

2.5.1 Er is voldoende ontwikkelruimte voor de Winterswijkse industrie.

- We maken een omgevingsvisie voor en starten met de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein.
- We houden en maken bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig.

Activiteiten

Maken van een omgevingsvisie voor een nieuw bedrijventerrein

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Visser

Voor het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein stellen we een omgevingsvisie op. Aansluitend starten we met de fasegewijze ontwikkeling.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Omdat de visie momenteel stil ligt, is er nu geen geld nodig. Er was een voorbereidingskrediet voor de uitwerking van de locatie Misterweg. Nu er eerst een nieuw locatieonderzoek plaats vindt, is dit krediet niet meer nodig. Wanneer er een

nieuwe locatie aangewezen wordt, zal opnieuw een krediet/budget beschikbaar gesteld moeten worden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De omgevingsvisie beoogt de kwaliteiten van het nieuwe bedrijventerrein uit te werken, zoals de toegelaten milieucategorieën, bouwhoogte, typen bedrijven, wateroplossingen en landschappelijke inpassing. Participatie van belanghebbende bedrijven, organisaties en personen krijgt een belangrijke plaats in het proces van tot stand brengen van de visie. Aangezien van elke denkbare locatie kan worden verwacht dat het proces complex zal zijn, houden we rekening met externe inhuur voor onafhankelijke procesbegeleiding en advisering.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We wachten de besluitvorming over de aanwijzing van een locatie af.

Opzetten en uitvoeren programma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Visser

We streven een integrale aanpak na, waarbij we werken aan de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen. Deels met lopende inspanningen, zoals het duurzaamheidsprogramma en het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen (KVO-B). Deels met nieuwe inspanningen, zoals stedelijke herverkaveling en een vorm van parkmanagement.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De benodigde cofinanciering voor de subsidieaanvragen bij de provincie zijn gedekt in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met industriekring OWIN zijn er 2 subsidieaanvragen in voorbereiding bij provincie Gelderland. Eén voor een haalbaarheidsstudie naar parkmanagement op bedrijventerreinen en één voor het opzetten van een programma met fysieke maatregelen op bedrijventerreinen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit project loopt door in 2023

Doelstellingen

2.5.2 We groeien door als aantrekkelijk winkelcentrum voor inwoners, regio, het Duitse verzorgingsgebied en onze toeristische gasten.

- We werken opgabegericht aan centrumontwikkeling.

Activiteiten

Opgavegericht werken aan centrumontwikkeling, met de centrumvisie en uitvoeringsagenda als leidraad

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Zie voor meer informatie het hoofdstuk Opgaven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doelstellingen

2.5.3 We groeien door als aantrekkelijke toeristische bestemming, het aantal overnachtingen en dagbezoeken neemt toe.

- Toeristische samenwerking in Winterswijk en in de Achterhoek is gericht op aanbodontwikkeling en promotie.

Activiteiten

Uitvoeren regionale vrijetijdsagenda

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Vanuit onze regionale toeristische samenwerking, zijn we bezig met de uitvoering van de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2030. In 2022 werken we daarbij onder andere aan:

- Verbetering van het aanbod
- Onderscheidende profilering
- Gastvrijheid en vitaliteit van de toeristische sector

Eén van de concrete projecten is 'Onbeperkt genieten in de Achterhoek'. Dit project sluit goed aan op de Winterswijkse opgave 'Iedereen doet mee'.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De projecten zijn gedekt vanuit de regionale begroting van de vrijetijdsagenda. Gemeente Winterswijk levert hieraan een jaarlijkse bijdrage.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De projecten uit de vrijetijdsagenda worden in regionaal verband uitgevoerd, met inzet van Achterhoek Toerisme en andere professionele bureaus.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De projecten uit de vrijetijdsagenda lopen conform schema door in 2023

Uitvoeren van de promotiecampagne paardentoerisme**Omschrijving (toelichting)**

Wethouder: Wassink

In 2019 heeft Stichting Belangenbehartiging Ruiter en Koetsier Winterswijk e.o. een nieuw knooppuntensysteem aangelegd, met ondersteuning van gemeente en provincie. Vanwege de coronacrisis is er nog geen gerichte toeristische campagne opgezet voor deze nieuwe aanwinst. In 2022 gaat 100% Winterswijk, in opdracht van de gemeenten Winterswijk en Aalten, het paardentoerisme en het gebruik van deze routestructuur stimuleren.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Gedekt in de begroting.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De uitvoering is ondergebracht bij 100% Winterswijk en is in uitvoering.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Dit project loopt op schema.

Doelstellingen

2.5.4 Er is meer ondernemerschap in het buitengebied, in vormen die passend zijn en bijdragen aan de leefbaarheid.

- We stimuleren nieuw ondernemerschap in het buitengebied.

Activiteiten

Ondersteunen van Ondernemers Buitengebied Winterswijk in de stimulering van nieuw ondernemerschap in het buitengebied

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

De afgelopen jaren heeft Ondernemersvereniging Buitengebied Winterswijk (OBW) alle vormen van ondernemerschap in het buitengebied in kaart gebracht. In 2022 ondersteunt de gemeente OBW bij de uitvoering van hun plan om meer ondernemerschap in het buitengebied te stimuleren. Dit past bij het programma Vitaal Platteland. De gemeente heeft € 20.000 cofinanciering gereserveerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het college heeft € 93.818 cofinanciering toegezegd in tegenstelling tot de € 20.000 die eerder gereserveerd was. Dit is gedekt met een bedrag van € 67.604 vanuit het budget Cofinancieringsbijdrage Regio Deal Achterhoek en met € 26.214 vanuit het budget Uitvoering economisch beleid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

OBW heeft het project 'Buitengebied zoekt ondernemende bewoners' ingediend bij de Regio Achterhoek en hiervoor op 24 mei 2022 een subsidiebeschikking ontvangen. De hiervoor benodigde cofinanciering wordt versterkt door gemeente Winterswijk. OBW loopt hiermee op koers met de uitvoering van dit project.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het project loopt van 2022 tot en met 2024.

Doelstellingen

2.5.5 De bovenregionale bekendheid van Winterswijk als aantrekkelijk plaats voor wonen, werken, winkelen en recreëren groeit.

- We onderhouden Euregionale netwerken, bouwen ze uit en organiseren contactmomenten met het bedrijfsleven.
- We starten een ondernemerspunt dat ondersteuning biedt aan de integrale economische ontwikkeling van Winterswijk (zie ook beleidsveld 4.3).

Activiteiten

Ontwikkelen Alumniprogramma Achterhoek, in samenwerking met thematafel Smart werken & Innovatie en Smarthub Achterhoek

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Visser

Dit programma richt zich op het opbouwen van een netwerk, dat de Achterhoekse jeugd verbindt aan het Achterhoekse bedrijfsleven. De jeugd wordt onderdeel van het netwerk tijdens de eindfase van hun voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Winterswijk is initiatiefnemer en fungeert als pilotomgeving. De organisatie en uitvoering zijn in handen van Smarthub Achterhoek.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is € 10.000 gebudgetteerd. Indien de analyse in 2022/2023 leidt tot een Regio Achterhoek Project, onder leiding van Smarthub Achterhoek, dan wordt dit bedrag ingezet voor cofinanciering.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor dit project zijn een aantal contactmomenten nodig met onderwijsinstellingen en Smarthub Achterhoek. Dit was de afgelopen 2 jaar niet of slecht mogelijk vanwege corona. Dit najaar 2022 worden er weer interviews en afstemmingsoverleggen ingepland.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit project loopt door in 2023.

Organiseren van innovatiecafébijeenkomsten

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Visser

We organiseren meerdere laagdrempelige bijeenkomsten voor Winterswijkse ondernemers en onderwijsinstellingen, waarbij we ze in contact brengen met innovatiespecialisten. Hiervoor is € 15.000 begroot binnen de post bedrijfscontacten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Organisatiekosten van deze bijeenkomsten zijn gedekt in de begroting. Niet gebruikt budget verval.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De organisatie van deze bijeenkomsten wordt gezien als een passende functie binnen het ondernemerspunt, waarvoor nu een haalbaarheidsstudie loopt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De organisatie van de innovatiecafébijeenkomsten is de afgelopen coronaperiode stilgevallen. Vanwege beschikbare capaciteit en prioriteitstelling is dit nog niet hervat. Doel is om dit najaar in ieder geval nog 1 bijeenkomst te organiseren.

Trends en ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling de komende jaren zit in het toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen. We zijn gestart met een programma hiervoor, samen met de stakeholders. In het kader van dienstverlening werken we een concept voor een ondernemerspunt uit. In 2023 komen we met een voorstel voor implementatie. Voor vrijetijdseconomie willen we onder andere aan de slag met fietspaden. De energiecrisis en de nasleep van Corona spelen bij economische ontwikkelingen een grote rol. We proberen hier onze mogelijke invloed aan te wenden door onder andere een Taskforce op te richten.

Financiële afwijkingen programma 2

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Berap1	Berap2	Mutaties_Berap2
Baten			
2.1 Cultuur	25	36	11
2.2 Sport	774	717	-57
2.3 Inkomen en participatie	13.580	11.899	-1.681
2.4 Educatie	1.278	1.441	163
2.5 Economie & Lobby	117	117	0
Totaal Baten	15.774	14.209	-1.565
Lasten			
2.0 Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	3.528	3.388	-140
2.1 Cultuur	4.102	3.991	-110
2.2 Sport	1.987	2.137	150
2.3 Inkomen en participatie	25.729	26.303	574
2.4 Educatie	2.013	2.176	163
2.5 Economie & Lobby	1.274	791	-483
Totaal Lasten	38.632	38.786	154
Onttrekkingen			
2.1 Cultuur	0	0	0
2.4 Educatie	0	0	0
2.5 Economie & Lobby	450	450	0
Totaal Onttrekkingen	450	450	0
Stortingen			
2.2 Sport	25	25	0
Gerealiseerd resultaat	-22.434	-24.152	-1.719

Doorbelaste bedrijfsvoerings- en kapitaallasten

Voordeel kapitaallasten:

Doordat niet alle activiteiten in dit programma zijn doorgegaan, zijn er ook investeringen nog niet of niet volledig gedaan. Dat levert een voordeel op in de kapitaallasten.

Cultuur

De verlaging van de lasten met € 110.000 wordt met name verklaard door de volgende posten:

- verlaging budget Beleid Aardkundige waarden € 13.000 V
- verlaging budget Uitvoeren Archeologie Beleid € 23.000 V
- verlaging budget Restauratie monumenten € 86.000 V

Onder de eerste twee budgetten hangt een uitvoeringsprogramma dat doorloopt in 2023. Om het programma volgend jaar volledig uit te kunnen voeren stellen we voor de niet bestede middelen in 2022 over te hevelen naar 2023.

De beschikkingen van voor 2020 zijn, conform afspraak, ingetrokken en hierdoor valt een deel van de aangegane verplichtingen vrij. Aangezien we voor de restauratie van monumenten cofinanciering ontvangen van de Provincie willen deze vrijgevallen middelen volgend jaar extra gaan inzetten. Daarom stellen we voor het budget over te hevelen naar 2023.

Sport

Het college heeft in het nieuwe coalitieakkoord afgesproken dat de verenigingen de eerder opgelegde eigen bijdrage van € 75.000 niet meer hoeven te betalen. Hiermee zijn de lagere baten van € 57.000 grotendeels verklaard.

Door de hogere energieprijzen en schoonmaakkosten zijn de kosten voor de gemeentelijke sportaccommodaties verhoogd. Hiermee is de verhoging van lasten met € 150.000 voor het grootste deel verklaard.

Inkomen en participatie

De lagere baten van € 1.681.000 worden als volgt verklaard:

- lager Rijksbudget Algemene Bijstand € 537.000 N
- verlaging budget Energietoeslag € 1.144.000 N

Het Rijk heeft het budget voor de Algemene Bijstand voor 2022 definitief vastgesteld en het budget met bovengenoemd bedrag verlaagd.

Het van het Rijk ontvangen budget voor de Energietoeslag wordt in de Algemene Uitkering verantwoord (programma 4) en daarom worden de eerder in dit programma begrote inkomsten hier afgeraamd.

De aanpassing van de lasten wordt als volgt verklaard:

- bijramen budget Energietoeslag € 1.171.000 N
- hogere lasten maatschappelijke begeleiding € 57.000 N
- lagere lasten Algemene Bijstand € 537.000 V
- lagere lasten Opgave Armoede € 70.000 V
- lagere lasten re-integratie crisis- en herstelbeweging € 47.000 V

Het Rijk heeft de energietoeslag verhoogd van € 800 naar € 1.300 en daardoor hebben wij meer middelen van het Rijk ontvangen (programma 4). We hebben de uitgaven met hetzelfde bedrag verhoogd.

We hebben voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden bovengenoemd bedrag ontvangen.

Het Rijk heeft het definitieve budget voor de Algemene Bijstand voor 2022 lager vastgesteld. De uitgaven worden met hetzelfde bedrag als de inkomsten verlaagd.

In 2022 zijn niet alle beschikbaar gestelde middelen voor de opgave Armoede besteed. Aangezien ook de komende jaren veel moet gebeuren stellen wij voor het niet bestede deel van het budget over te hevelen naar 2023.

We stellen voor een bedrag van € 47.000 over te hevelen van het budget re-integratie crisis- en herstelbeweging. Het onderliggende uitvoeringsplan is in 2022 gestart en loopt door in 2023.

Economie & Lobby

In het coalitieakkoord is aangegeven dat overwogen wordt het crisis- en herstelbudget op te heffen, als winkels, horeca en/of andere organisaties en

instellingen minstens één jaar zonder door de overheid opgelegde maatregelen kunnen opereren. Dat betekent dat het budget minimaal tot en met het tweede kwartaal van 2023 beschikbaar moet blijven. Daarom wordt voorgesteld het budget over te hevelen naar 2023.

Educatie

De aanpassing van schoolgebouw Bargerpaske en de huur AZC-school bedroegen gezamenlijk € 139.000. Dit bedrag is bekostigd uit de gereserveerde OHBA-gelden. Hiermee zijn de hogeren baten en lasten van € 139.000 verklaard.

